

Rolnummer 4633
Arrest nr. 5/2010 van 4 februari 2010

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 24*bis* van de faillissementswet van 8 augustus 1997, zoals ingevoegd bij de wet van 20 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, gesteld door het Hof van Beroep te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters P. Martens en M. Bossuyt, en de rechters M. Melchior, R. Henneuse, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter P. Martens,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *   *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

Bij arrest van 29 januari 2009 in zake N.T. tegen de nv « ING België », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 4 februari 2009, heeft het Hof van Beroep te Luik de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is artikel 24*bis* van de wet van 8 augustus 1997, zoals ingevoegd bij de wet van 20 juli 2005 en vervolgens gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het enkel betrekking heeft op de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde, maar niet op de echtgenoot of ex-echtgenoot van de gefailleerde, doordat die kosteloze borg vanaf het vonnis van faillietverklaring een opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging geniet terwijl de echtgenoot van de gefailleerde (of de ex-echtgenoot) die zich persoonlijk heeft verbonden tot de schuld van zijn echtgenoot en die daarvan kan worden bevrijd door de werking van de verschoonbaarheid die aan zijn echtgenoot zou worden toegekend, niet gevrijwaard is tegen elke procedure van tenuitvoerlegging tot op de dag waarop uitspraak zal worden gedaan over de verschoonbaarheid ?

2. Is artikel 24*bis* van de wet van 8 augustus 1997, zoals ingevoegd bij de wet van 20 juli 2005 en vervolgens gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat het enkel de opschorting beoogt van de middelen van tenuitvoerlegging, zijnde de maatregelen van gedwongen tenuitvoerlegging, maar niet van de bij overeenkomst geregelde mechanismen, zoals loonoverdracht, die niettemin een schuldeiser toelaten in het vermogen te treden van de persoon die zich heeft verbonden tot de schuld van de gefailleerde, zodat, terwijl de verschoonbaar verklaarde gefailleerde de gevolgen van de verschoonbaarheid ten volle zal genieten voor het passief dat bij de sluiting van het faillissement onbetaald is, de borg, de echtgenoot of de ex-echtgenoot *de facto* dat voordeel kan worden ontnomen door de tenuitvoerlegging van die maatregelen, die geen middel van tenuitvoerlegging vormen ? ».

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 12 november 2009 :

- is verschenen : Mr. J. Bourtembourg, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en A. Alen verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Op 29 augustus 2000 stelt N.T. zich borg voor een lening op afbetaling die door de nv « ING België » aan haar echtgenoot, A.S., werd toegestaan voor de aankoop van een voertuig. Bovendien staat zij op hetzelfde ogenblik een loonoverdracht toe tot waarborg van dat krediet.

Op 9 januari 2002 wordt A.S. failliet verklaard. In mei 2005 legt de nv « ING België » de door N.T. toegestane loonoverdracht ten uitvoer.

Op 26 juni 2007 wijst de Rechtbank van koophandel te Luik het verzoek van N.T. tot bevrijding, in haar hoedanigheid van borg, af.

Op 11 oktober 2007 dagvaardt N.T. de nv « ING België » voor de beslagrechter te Luik om te horen verklaren dat de tenuitvoerlegging van de loonoverdracht onwettig en onrechtmatig is. De beslagrechter oordeelt, op 28 november 2007, dat de door de eisende partij toegestane loonoverdracht geen middel van tenuitvoerlegging is in de zin van artikel 24bis van de faillissementswet. Hij besluit eruit dat geen enkele opschorting van loonoverdrachten bestaat, noch voor de kosteloze borg, noch voor de echtgenoot van de gefailleerde, vanaf het ontstaan van samenloop. De beslagrechter is daarnaast van mening dat de eisende partij in geen geval de toepassing van dat artikel 24bis in haar voordeel kan aanvoeren vermits die bepaling enkel van toepassing is op de natuurlijke personen die zich kosteloos persoonlijk zeker stelden voor de gefailleerde, hoedanigheid die de eisende partij niet bezit, zoals de Rechtbank van koophandel te Luik op 26 juni 2007 heeft beslist. De beslagrechter wijst eveneens rechtsmisbruik vanwege de nv « ING België » bij de tenuitvoerlegging van de loonoverdracht af.

Op 27 februari 2008 tekent N.T. hoger beroep aan tegen het vonnis van de beslagrechter van 28 november 2007.

Voor de verwijzende rechter wijst N.T. erop dat het faillissement van haar echtgenoot niet is gesloten en dat hij niet om een uitspraak over zijn verschoonbaarheid heeft verzocht. Zij voert in die context aan dat zij binnenkort de automatische verschoonbaarheid bedoeld in artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet, zal kunnen genieten. Zij vraagt daarnaast om, net zoals een kosteloze borg, de maatregel te kunnen genieten van opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging, waarin artikel 24bis van dezelfde wet voorziet.

De verwijzende rechter is van mening dat het fout is te beweren, zoals de nv « ING België » doet, dat N.T. het voordeel van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet niet zou kunnen genieten om reden dat zij, in haar hoedanigheid van borg, niet persoonlijk aansprakelijk zou zijn voor de schuld van haar echtgenoot. Zulk een interpretatie is immers strijdig met de tekst van die bepaling, waaruit volgt dat de bevrijding van de echtgenoot van een gefailleerde geldt voor alle schulden van de gefailleerde waarvoor de echtgenoot persoonlijk aansprakelijk is, ongeacht of dat het gevolg is van wettelijke bepalingen, dan wel omdat hij dat zelf wil. Bovendien werd tijdens de parlementaire voorbereiding gepreciseerd dat de manier waarop de echtgenoot persoonlijk aansprakelijk is geworden, van weinig belang is.

De verwijzende rechter is verder nog van mening dat uit de motivering van het Grondwettelijk Hof betreffende het lot van de ex-echtgenoot van een gefailleerde - aan wie op dat ogenblik het voordeel van verschoonbaarheid was ontzegd - niet kan worden afgeleid dat N.T. het voordeel van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet niet zou kunnen genieten omdat zij is gehuwd onder het stelsel van scheiding van goederen. Zulk een interpretatie is strijdig met de bewoordingen van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet, en met de draagwijdte van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zij is in elk geval achterhaald vermits de wetgever van toen af aan het voordeel van verschoonbaarheid uitdrukkelijk heeft uitgebreid tot de ex-echtgenoot die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld die zijn voormalige echtgenoot tijdens de duur van het huwelijk heeft aangegaan.

Men zou N.T. evenmin kunnen aanrekenen dat zij de Rechtbank van koophandel niet heeft verzocht om uitspraak te doen over de verschoonbaarheid van haar echtgenoot, in zoverre zij niet de mogelijkheid heeft om de Rechtbank van koophandel te verzoeken de beslissing over de verschoonbaarheid te vervroegen.

De verwijzende rechter wijst erop dat N.T. niet de hoedanigheid van kosteloze borg heeft. Daaruit volgt dat geen enkele bepaling de middelen van tenuitvoerlegging die tegen haar worden aangewend, formeel opschort vanaf het vonnis van faillietverklaring, vermits artikel 24bis van de faillissementswet enkel voorziet in de

opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging ten laste van de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde.

De verwijzende rechter is niettemin van mening dat dit artikel *24bis* moet worden onderzocht in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Immers, ook al heeft de wetgever, met het aannemen van dat artikel, gepoogd de ongrondwettigheid weg te werken die door het Hof werd vastgesteld in zijn arresten nrs. 77/2005 en 172/2005, toch heeft hij dat slechts onvolledig gedaan vermits de opschortingsmaatregel die hij invoert, enkel de personen beoogt die zich kosteloos persoonlijk zeker stelden, en niet de echtgenoot, terwijl hun situatie door het Grondwettelijk Hof vergelijkbaar werd geacht.

Overigens beoogt de wetgever alleen een opschorting van de maatregelen van gedwongen tenuitvoerlegging. Het doel van de wetgever, namelijk een « wedloop naar de borgen » vermijden - wat zou kunnen gebeuren vanaf het faillissement -, wordt dus niet bereikt vermits bij overeenkomst geregelde mechanismen, zoals te dezen loonoverdracht, een schuldeiser toelaten zich te laten betalen door de borg of de echtgenoot.

De verwijzende rechter acht het bijgevolg noodzakelijk de twee bovenvermelde prejudiciële vragen te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De Ministerraad herinnert eraan dat het Hof, bij zijn arrest nr. 69/2002, heeft geoordeeld dat het onverantwoord was dat een rechter niet wordt toegestaan te beoordelen of er geen aanleiding is om de borg van een gefailleerde te bevrijden, wanneer die laatste verschoonbaar wordt verklaard, in het bijzonder wanneer zijn verbintenis van belangeloze aard is. Eenzelfde redenering werd gevolgd voor de echtgenoot van de gefailleerde, in het arrest nr. 78/2004. In zijn arrest nr. 172/2005 heeft het Hof overigens geoordeeld dat de wetgever, door niet te voorzien in de mogelijkheid dat de rechter kan oordelen onder welke voorwaarden de vervolging moet worden opgeschort ten aanzien van de echtgenoot van de gefailleerde in afwachting van de sluiting van het faillissement en in voorkomend geval van de beslissing over de verschoonbaarheid van de gefailleerde, de werking van de bepalingen van artikel 82 van de wet van 8 augustus 1997 grotendeels heeft tenietgedaan.

A.2. De wetgever heeft sindsdien echter een artikel *24bis* ingevoegd in de wet van 8 augustus 1997, krachtens hetwelk, vanaf het vonnis van faillietverklaring, de middelen van tenuitvoerlegging ten laste van de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde, worden opgeschort.

A.3. Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, dient men zich dus af te vragen of de wijzigingen die sinds de voormelde arresten van het Hof aan artikel 82 van de faillissementswet zijn aangebracht, het in artikel *24bis* besloten verschil in behandeling kunnen rechtvaardigen tussen diegene die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde en de echtgenoot of ex-echtgenoot van de gefailleerde.

A.4. Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, is de Ministerraad van mening dat diegene die louter is gehouden tot de schulden van een gefailleerde, enerzijds, en diegene die zich daarnaast, ten aanzien van een schuldeiser, heeft verbonden door middel van bij overeenkomst geregelde mechanismen, zoals loonoverdracht, anderzijds, zich niet in eenzelfde situatie bevinden wat betreft het evenwicht, op het vlak van rechten, dat moet worden gewaarborgd tussen de schuldeisers, de gefailleerden en de medeverbondenen van die laatsten. Bijgevolg schendt artikel *24bis* van de wet van 8 augustus 1997, door enkel te voorzien in een opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

- B -

B.1.1. Zoals het werd ingevoegd bij de wet van 20 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, bepaalt artikel 24*bis* van de faillissementswet van 8 augustus 1997 :

« Vanaf [het vonnis van faillietverklaring] worden de middelen van tenuitvoerlegging ten laste van de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde, opgeschort.

Wanneer de persoonlijke borg door de rechtbank niet volledig van zijn verplichting is ontslagen, verkrijgen de schuldeisers opnieuw het recht om individueel een vordering op zijn goederen in te stellen ».

Dit is de in het geding zijnde bepaling.

B.1.2. Artikel 25 van dezelfde wet bepaalt :

« Het vonnis van faillietverklaring doet elk beslag gelegd ten verzoeken van de gewone en algemeen bevoorrechte schuldeisers ophouden.

Indien de dag van de gedwongen verkoop van de in beslag genomen roerende of onroerende goederen reeds voor dat vonnis was bepaald en door aanplakking bekendgemaakt, geschiedt die verkoop voor rekening van de boedel.

Wanneer evenwel het belang van de boedel het vereist, kan de rechter-commissaris op verzoek van de curators uitstel of afstel van de verkoop toestaan ».

B.1.3. Artikel 26 van dezelfde wet bepaalt :

« Alle middelen van tenuitvoerlegging strekkende tot betaling van de schuldvorderingen die bevoorrecht zijn op de roerende goederen die tot de failliete boedel behoren, worden geschorst tot aan de neerlegging van het eerste proces-verbaal van verificatie van de schuldvorderingen, behoudens alle maatregelen tot bewaring van recht en het door de eigenaar verkregen recht om verhuurde goederen weer in bezit te nemen.

In dit laatste geval houdt de bij dit artikel bepaalde schorsing van de middelen van tenuitvoerlegging van rechtswege op ten voordele van de eigenaar.

Wanneer evenwel het belang van de boedel het vereist en op voorwaarde dat een tegeldemaking van de roerende goederen kan worden verwacht die de bevoorrechte schuldeisers niet benadeelt, kan de rechtbank op verzoekschrift van de curators, na de betrokken bijzonder bevoorrechte schuldeiser bij gerechtsbrief te hebben opgeroepen, de schorsing van de tenuitvoerlegging bevelen en dit voor een maximumtermijn van een jaar te rekenen van de faillietverklaring ».

B.1.4. Sinds de wijziging ervan bij artikel 7 van de wet van 20 juli 2005, bepaalt artikel 80, derde lid, van dezelfde wet :

« De gefailleerde, de personen die de verklaring bedoeld in artikel 72ter aflegden en de schuldeisers bedoeld in artikel 63, tweede lid, worden in de raadkamer gehoord over de bevrijding. Tenzij hij zijn onvermogen frauduleus organiseerde, bevrijdt de rechtbank geheel of gedeeltelijk elke natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde voor de gefailleerde, wanneer zij vaststelt dat diens verbintenis niet in verhouding met zijn inkomsten en met zijn patrimonium is ».

B.1.5. Zoals het gedeeltelijk werd vervangen bij de wet van 20 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 18 juli 2008, bepaalt artikel 82 van dezelfde wet :

« Indien de gefailleerde verschoonbaar wordt verklaard, kan hij niet meer vervolgd worden door zijn schuldeisers.

De echtgenoot van de gefailleerde die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld van zijn echtgenoot, of de voormalige echtgenoot die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld die zijn voormalige echtgenoot tijdens de duur van het huwelijk was aangegaan, wordt ingevolge de verschoonbaarheid van die verplichting bevrijd.

De verschoonbaarheid heeft noch gevolgen voor de onderhoudschulden, noch voor de schulden voortvloeiend uit de verplichting tot herstel van de schade verbonden aan het overlijden of aan de aantasting van de lichamelijke integriteit van een persoon waaraan de gefailleerde schuld heeft ».

B.2. Uit de elementen van de zaak blijkt dat het voor het verwijzende rechtscollege hangende geschil betrekking heeft op de situatie van de echtgenote van een gefailleerde die zich persoonlijk aansprakelijk heeft gesteld voor de schuld van haar echtgenoot en die zich tegenover de schuldeiser ertoe heeft verbonden haar loon over te dragen tot waarborg van die verbintenis. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot dat geval.

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

B.3. In de eerste prejudiciële vraag wordt het Hof gevraagd of artikel 24bis van de faillissementswet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre enkel

de natuurlijke persoon die zich kosteloos persoonlijk zeker stelde, die bepaling kan genieten en niet de echtgenoot die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld van zijn gefailleerde echtgenoot.

B.4. Bij zijn arrest nr. 69/2002 van 28 maart 2002 heeft het Hof geoordeeld dat artikel 82 van de faillissementswet, zoals van toepassing vóór het werd vervangen bij artikel 29 van de wet van 4 september 2002 « tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van vennootschappen », niet bestaanbaar was met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het op geen enkele wijze een rechter toestond de echtgenoot van de verschoonbaar verklaarde gefailleerde van zijn verbintenis te bevrijden.

B.5.1. Ingevolge dat arrest heeft de wetgever, bij de wet van 4 september 2002, in artikel 82 van de faillissementswet een tweede lid ingevoegd, volgens hetwelk de echtgenoot van de gefailleerde « die zich persoonlijk aansprakelijk heeft gesteld » voor de schuld van de gefailleerde, ingevolge de verschoonbaarheid wordt bevrijd van die verplichting.

B.5.2. Het Hof heeft geoordeeld dat die bepaling onverenigbaar was met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie in zoverre de echtgenoot die krachtens een fiscale bepaling gehouden is tot een belastingschuld met de gefailleerde, door de verschoonbaarverklaring niet kon worden bevrijd van de verplichting tot betaling van die schuld (arrest nr. 78/2004 van 12 mei 2004 en arrest nr. 6/2005 van 12 januari 2005). Om hieraan tegemoet te komen bepaalde artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet, zoals vervangen bij artikel 2 van de wet van 2 februari 2005 tot wijziging van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997, dat de echtgenoot van de gefailleerde die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld van deze laatste, ingevolge de verschoonbaarheid bevrijd wordt van die verplichting.

B.6. In zijn arrest nr. 179/2006 van 29 november 2006 heeft het Hof als volgt geoordeeld :

« B.5.5. [...] »

Doordat de wetgever afziet van het automatische karakter van de bevrijding van de kosteloze borg ten voordele van een bevrijding waartoe de rechter beslist, heeft hij ervoor gezorgd dat de belangen van de schuldeisers van de gefailleerde zoveel mogelijk werden

ge vrijwaard, en tegelijkertijd voorts zijn maatschappelijke doelstelling nagestreefd, met name ervoor te zorgen dat ' ernstige menselijke gevolgen (...) die zouden kunnen voortvloeien uit een strikte uitvoering van de contractuele verbintenissen van de betrokken persoon ' worden vermeden (*Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, DOC 51-1811/001, p. 7).

B.5.6. Het blijkt niet dat de wetgever zodoende een onredelijke keuze heeft gemaakt of op buitensporige wijze afbreuk heeft gedaan aan de rechten van de schuldeisers op de invordering van hun schuldvordering. In het licht van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens heeft hij aldus een billijk evenwicht tot stand gebracht tussen de belangen van de borg en die van de schuldeisers ».

B.7. Tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 4 september 2002 werd bovendien gesuggereerd « dat de opschorting van de vervolging die voortvloeit uit het vonnis van faillietverklaring, wordt uitgebreid tot de echtgenoot van de gefailleerde » (*Parl. St.*, Senaat, 2001-2002, nr. 2-877/8, p. 86). Die bekommernis werd niet omgezet in de tekst van de wet. Op dezelfde wijze merkte de minister van Justitie tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 2 februari 2005 tot wijziging van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997, op dat « er tijdens de procedure een ware wedloop vanwege de schuldeisers op de borg [kan] ontstaan, waardoor de doelstelling van het voorstel volledig zou worden uitgehold », en dat er « dan ook [diende] te worden voorzien in een dergelijke opschortingsmogelijkheid ten gunste van de borg ». Zij stelde bijgevolg voor die kwestie opnieuw te bespreken « naar aanleiding van het onderzoek van het wetsontwerp dat de Regering later zal indienen » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-1320/002, p. 9).

B.8. Bij zijn arrest nr. 77/2005 van 27 april 2005 heeft het Hof geoordeeld :

« B.7. Door niet te voorzien in de mogelijkheid dat de rechter - en dat terwijl de voormelde artikelen 25 en 26 de vervolging tegen de gefailleerde opschorten - kan oordelen of, en onder welke voorwaarden, de vervolging moet worden opgeschort ten aanzien van de kosteloze borg en de echtgenoot van de gefailleerde in afwachting van de sluiting van het faillissement en in voorkomend geval van de beslissing over de verschoonbaarheid van de gefailleerde, heeft de wetgever de werking van de bepalingen van artikel 82 grotendeels tenietgedaan.

Bij artikel 22 van de wet worden de niet-ervallen schulden van de gefailleerde opeisbaar gemaakt en, aangezien die laatste in staking van betaling is, kan de schuldeiser zich onmiddellijk wenden tot de medeverbondenen die deze schulden binnen de perken van hun verbintenis moeten betalen. De verschoonbaarheid die achteraf aan de gefailleerde zou worden toegekend, kan niet tot gevolg hebben dat de medeverbondenen van hun verplichtingen worden ontslagen indien de schuldeiser intussen een in kracht van gewijsde

gegane beslissing tegen hen heeft verkregen, zodat die medeverbondenen het slachtoffer zouden zijn van de discriminatie die het Hof in de arresten nrs. 69/2002 en 78/2004 heeft vastgesteld ».

Het Hof heeft die rechtspraak bevestigd in zijn arrest nr. 172/2005 van 23 november 2005.

B.9.1. Uit de parlementaire voorbereiding in verband met artikel 3 van de wet van 20 juli 2005, waarbij de in het geding zijnde bepaling in de faillissementswet van 8 augustus 1997 werd ingevoegd, blijkt dat het de bekommernis was van de wetgever om « een ‘ wedloop naar de borgen ’ te vermijden, wat zou kunnen gebeuren vanaf het faillissement », aangezien « de beslissing met betrekking tot een eventuele bevrijding van de steller van een persoonlijke zekerheid van de gefailleerde pas zal worden uitgesproken bij het afsluiten van de procedure » (*Parl. St., Kamer, 2004-2005, DOC 51-1811/001, p. 8*).

B.9.2. In zijn arrest nr. 179/2006 van 29 november 2006 heeft het Hof als volgt geoordeeld met betrekking tot de in het geding zijnde bepaling :

« B.8.3. Aangezien de wetgever voorziet in een procedure waardoor de kosteloze borg onder bepaalde voorwaarden kan worden bevrijd, komt het hem toe de gepaste maatregelen te nemen om te verhinderen dat individuele procedures het door hem gewilde beleid ter bescherming van de borg kunnen dwarsbomen.

B.8.4. Bovendien heeft de wetgever in de mate van het mogelijke ervoor gezorgd de nadelen van de procedure voor de schuldeisers te beperken, vermits hij, in artikel 80, zesde lid, van de wet van 8 augustus 1997, gewijzigd bij artikel 7, 2°, van de wet van 20 juli 2005, heeft bepaald dat de schuldeisers die een persoonlijke zekerheid genieten en die de verklaringen hebben afgelegd bedoeld in artikel 63 van de wet van 8 augustus 1997, zes maanden na het vonnis van faillietverklaring de rechtbank kunnen verzoeken om uitspraak te doen over de bevrijding van de kosteloze persoonlijke borg ».

B.9.3. Bovendien wordt, sinds de wijziging van die bepaling bij artikel 2 van de wet van 18 juli 2008 tot wijziging van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997, degene die persoonlijk aansprakelijk is voor de schuld die zijn voormalige echtgenoot tijdens de duur van het huwelijk was aangegaan, eveneens ingevolge de verschoonbaarheid van die verplichting bevrijd.

In de parlementaire voorbereiding van die bepaling werd hieromtrent het volgende overwogen :

« [...] een wetswijziging [is] noodzakelijk, want met name om sociale redenen kan het niet door de beugel dat er een verschil in behandeling bestaat tussen, enerzijds, de echtgenoot van de gefailleerde die aansprakelijk is voor de schulden en, anderzijds, de voormalige echtgenoot die zich tijdens de duur van het huwelijk voor die schulden aansprakelijk heeft gesteld. Doordat het huwelijk evenwel is ontworpen geniet laatstgenoemde echtgenoot niet langer automatisch de gevolgen van een eventuele verschoonbaarheid en daar komt nog bij dat de betrokkene bij het faillissement of tijdens de periode rond het faillissement veelal niet meer bij machte was eventueel nog iets gedaan te krijgen van zijn echtgenoot.

Het gevolg van dat alles is dat de verschoonde en uit de echt gescheiden gefailleerde met een schone lei kan herbeginnen, terwijl zijn ex-echtgenoot, van wie de financiële situatie misschien wel stabiel was, plots in moeilijkheden kan komen en te maken kan krijgen met schuldeisers die genoegdoening vragen voor feiten waarop de betrokkene wellicht geen vat meer had toen ze zich voordeden » (*Parl. St.*, Kamer, 2007-2008, DOC 52-1032/001, pp. 5-6).

B.10. Gelet op het voorgaande heeft de wetgever niettemin een verschil in behandeling laten voortbestaan, dat onbestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre hij niet heeft bepaald dat de middelen van tenuitvoerlegging ten laste van de echtgenoot van de gefailleerde worden opgeschort in afwachting dat, in voorkomend geval, de beslissing over de verschoonbaarheid van de gefailleerde is genomen.

B.11. De eerste prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag

B.12. In de tweede prejudiciële vraag wordt het Hof ondervraagd over de bestaanbaarheid van artikel 24*bis* van de faillissementswet met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre luidens die bepaling enkel de middelen van tenuitvoerlegging worden opgeschort, en niet de uitvoering van een overeenkomst waarbij de echtgenoot van de gefailleerde, die zich niet kosteloos zeker heeft gesteld, zich ertoe heeft verbonden zijn loon over te dragen tot waarborg van een schuld van zijn echtgenoot.

B.13. Door de beslissing bepaalde medeverbondenen van de gefailleerde het voordeel te laten genieten van de verschoonbaarheid die aan de gefailleerde is toegekend, wijkt de wetgever af van het burgerlijk vermogensrecht volgens hetwelk « alle overeenkomsten die wettig zijn aangegaan, [...] degenen die deze hebben aangegaan, tot wet [strekken] »

(artikel 1134, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek) en « ieder die persoonlijk verbonden is, [...] gehouden [is] zijn verbintenissen na te komen, onder verband van al zijn goederen, hetzij roerende, hetzij onroerende, zo tegenwoordige als toekomstige » (artikel 7 van de hypotheekwet van 16 december 1851).

B.14. Dergelijke afwijkingen van de regels van het burgerlijk recht zijn slechts verantwoord in zoverre zij het mogelijk maken te voorkomen dat sommige medeverbondenen van de gefailleerde op discriminerende wijze worden behandeld, maar zij gaan niet zo ver dat zij verantwoord zijn dat een bevrijding wordt verleend aan alle personen die zich aansprakelijk hebben gesteld voor de schulden van de verschoonde gefailleerde of dat zij een algemeen uitstel van betaling vereisen in afwachting dat het faillissement wordt afgesloten. Het Hof heeft in zijn arrest nr. 50/2006 van 29 maart 2006 aldus geoordeeld dat de wetgever de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet had geschonden in zoverre de artikelen 24*bis* en 82 van de faillissementswet niet van toepassing zijn op de natuurlijke personen die kosteloos tot waarborg een hypotheek op een onroerend goed hebben toegestaan.

B.15. Uit het antwoord op de eerste prejudiciële vraag volgt te dezen dat de opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging ten gunste van de kosteloze borg eveneens moet gelden, op straffe van schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, voor de verbintenis van de echtgenoot.

B.16.1. Ook al is loonoverdracht geen middel van tenuitvoerlegging in de technische betekenis van het woord, toch kan de tenuitvoerlegging ervan, net zoals een loonbeslag en binnen dezelfde grenzen als een loonbeslag overeenkomstig artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek, leiden tot de betaling van een bedrag door de echtgenoot die, op grond van artikel 82, tweede lid, van de faillissementswet, zou kunnen worden bevrijd ingevolge de verschoonbaarheid die de gefailleerde daarna zou genieten.

B.16.2. Zoals de verwijzende rechter evenwel opmerkt, heeft de echtgenoot van de gefailleerde geen enkele mogelijkheid om de beslissing over de verschoonbaarheid te bespoedigen, in tegenstelling tot de stellers van een persoonlijke zekerheid bedoeld in

artikel *72bis* van de in het geding zijnde wet. Artikel 80, vijfde en zesde lid, van de in het geding zijnde wet staat immers alleen de gefailleerde, de schuldeisers en die stellers van een persoonlijke zekerheid toe om, zes maanden na het vonnis van faillietverklaring, de rechtbank om de bevrijding van de medeverbondene te verzoeken.

B.16.3. Om dezelfde redenen als die welke het Hof had aangevoerd in zijn arrest nr. 179/2006 van 29 november 2006, dat in B.9.2 is geciteerd, kan de verschoonbaarheid die achteraf aan de gefailleerde zou worden toegekend, niet tot gevolg hebben dat de echtgenoot van zijn verplichtingen wordt ontslagen indien intussen een in kracht van gewijsde gegane beslissing de loonoverdracht heeft bekrachtigd.

B.17. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat het niet redelijk verantwoord is de toepassing van het in het geding zijnde artikel *24bis* niet toe te staan in het geval waarin de echtgenoot zich niet kosteloos borg heeft gesteld in de zin van de artikelen *72bis* en 80 van de faillissementswet en een loonoverdracht heeft toegestaan.

B.18. De tweede prejudiciële vraag dient bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel *24bis* van de faillissementswet van 8 augustus 1997 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het niet voorziet in de opschorting van de middelen van tenuitvoerlegging ten laste van de echtgenoot van de gefailleerde.

- Artikel *24bis* van de faillissementswet van 8 augustus 1997 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het niet van toepassing is op de uitvoering van een overeenkomst van loonoverdracht toegestaan door de echtgenoot van de gefailleerde.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, op de openbare terechtzitting van 4 februari 2010.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

P. Martens